

Motion till riksdagen 2007/08:Ju446

av **Mehmet Kaplan m.fl. (mp)**

Övervakningssamhället

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att av rättssäkerhetsskäl avvisa kommande förslag från regeringen om preventiva tvångsmedel och buggning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att av rättssäkerhetsskäl avvisa kommande förslag från regeringen om kabelspaning för Försvarets radioanstalt.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att av rättssäkerhetsskäl avvisa kommande förslag från regeringen om datalagringsdirektivet från EU.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen låter utreda hur en förbättring och effektivisering av de offentliga ombudens arbete kan komma till stånd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att beakta Integritetsskyddskommitténs kommande ställningstagande innan åtgärder vidtas som berör den personliga integriteten.²
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att leva upp till Europakonventionens artiklar 8 och 13.²
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att garantera medborgarna insyn i och medel för att skydda sig mot integritetskränkande intrång från staten.²

¹ Yrkande 2 hänvisat till FöU.

² Yrkandena 5–7 hänvisade till KU.

Fel! Okänt namn på

Sammanfattning

Under de senaste åren, sedan attacken mot World Trade Center i USA den 11 september 2001, har integritetskränkande förslag antagits i en rasande fart på nationell nivå men även inom EU. Det går att konstatera att vi befinner oss i ett paradigmskifte där flera av våra hitintills gällande rättssäkerhetsprinciper om den personliga integriteten frångås i ”kampen mot terrorism och grov brottslighet”.

Kommande förslag från regeringen väntas i fråga om buggning (så kallad hemlig rumsavlyssning), nämligen preventiva hemliga tvångsmedel, EG-direktivet om lagring av teletrafikuppgifter samt att Försvarets radioanstalt (FRA) ska tillåtas bedriva signalspaning på kabelburen trafik såsom Internet och telefoni.

Miljöpartiet lyckades under 2006 tillsammans med tre andra partier i riksdagen bordlägga förslagen om preventiva tvångsmedel och buggning och år 2007 lyckades vi även bordlägga förslaget om kabelspaning för FRA.

Liksom bland annat Justitieombudsmannen, Justitiekanslern, Lagrådet, Advokatsamfundet och Svenska Helsingforskommittén är vi kritiska mot regeringens ståndpunkt om vinsterna för det polisiära arbetet och rättssäkerheten med de nämnda integritetskränkande förslagen. Nedan utvecklas våra ståndpunkter.

Ineffektiva hemliga tvångsmedel

I den senaste upplagan av regeringens redogörelse för riksdagen om användandet av hemliga tvångsmedel (skr. 2006/07:28) framgår att antalet teleavlyssningar ökat drastiskt. År 2006 gavs enligt Rikspolisstyrelsen och riksåklagaren 893 tillstånd till telefonavlyssning jämfört med 396 för tio år sedan. Trots ökningen har effektiviteten, fall där åtgärden haft betydelse för undersökningen, minskat från 50 procent av fallen till 42 procent av fallen från år 2004 till år 2005. Den lilla positiva utvecklingen kan ses i att domstolarnas och de offentliga ombudens arbete år 2005 gav tolv avslag vid ansökning om hemlig teleavlyssning jämfört med år 2004 då endast en ansökan avslogs.

Regeringen angav i den senaste skrivelsen den alltmer organiserade brottsligheten som orsak till ökningen i antalet tillstånd samt även de bättre tekniska möjligheterna till avlyssning som nu står polisen till buds. Som förklaring till att endast 42 procent effektivitet uppnåtts vid de fall då teleavlyssning använts menar regeringen att i de övriga fallen har inte avlyssningen kunnat ske i tillräcklig omfattning och även förekomsten av anonyma kontantkort.

Vidare anför regeringen att hemliga tvångsmedel är ett viktigt instrument i den brottsbekämpande verksamheten och hänvisar till att alla förundersökningar inte kan leda till fällande dom samt att graden av brottsmisstanke (skäliga misstänkt) inte får vara för hög för att tvångsmedlen ska kunna använ-

das i ett tidigt skede av brottsutredningen för att viktig information inte ska gå förlorad.

Det ter sig motsägelsefullt att regeringen förklarar att användningen av hemliga tvångsmedel år 2005 har varit ”framgångsrikt” då det haft betydelse i enbart 42 procent av fallen. I ljuset av att regeringen är en varm förespråkare av ytterligare integritetskränkande instrument till polisen som preventiva tvångsmedel, buggning, kabelspaning från FRA samt datalagringsdirektivet från EU borde det ligga i regeringens intresse att se problematiken i den dåliga effektiviteten och leta efter lösningar.

Regeringen borde åtminstone i detta hänseende fråga sig om det inte finns ett problem i att över hälften av de fall där teleavlyssning utförts inte har haft någon betydelse för polisens arbete – och vad detta i sådana fall har för effekt på medborgarnas förtroende för rättsväsendet med tanke på den onödiga integritetskränkningen? Vi menar att detta borde vara föremål för översyn och effektivisering.

Angående de kommande förslagen om preventiva tvångsmedel, buggning, datalagringsdirektivet och kabelspaning för Försvarets radioanstalt

Eftersom de bordlagda lagförslagen om preventiva tvångsmedel, buggning, kabelspaning för Försvarets radioanstalt samt datalagringsdirektivet snart kommer att införas med den borgerliga majoritetens hjälp är det på sin plats att nämna dess betydelse för rättssäkerhetens utveckling i landet.

Preventiva tvångsmedel

Enligt förslaget om preventiva tvångsmedel ska kraven sänkas på graden av misstanke betydligt, från dagens att det ska gälla brott som ger minst två års fängelse till att polisen ska ”kunna anta” att ett brott ska kunna äga rum.

Den förra regeringen grundade sitt förslag på en utredning av Solveig Riberdahl som kritiserats hårt av justitiekansler Göran Lambertz, Advokatsamfundet och Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet.

Justitiekanslern kritiserar avvägningen mellan polisens behov av att bekämpa brott och intrånget i den personliga integriteten och menar att det blir ”mest pannkaka”.

Advokatsamfundet har i sitt remissvar påtalat den överhängande risken av att de hemliga tvångsmedlen nu drabbar en större krets av människor, exempelvis vänner och anhöriga till misstänkta.

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet skriver i sitt remissvar: ”På en rent abstrakt nivå, om förslaget blir lag, skapas det utrymme

Fel! Okänt namn på

för den typ av kontroll av befolkningen som man mer förknippar med starkt auktoritära regimer än med demokratiska stater.”

Enligt fakultetsnämnden är det viktigt att skapa starka rättssäkerhetsgarantier mot missbruk av tvångsmedlen samt mycket säkra kontrollmekanismer. Här aktualiseras diskussionen om rollen för de offentliga ombuden, domstolen och förslaget om inrättande av en säkerhets- och integritetsskyddsmynd. Denna diskussion förs nedan.

Miljöpartiet röstade för bordläggning av lagförslaget om preventiva tvångsmedel 2006. Kommande förslag av om detta kommer vi att motsätta oss av ovan angivna skäl.

Buggning

Buggning är ett hemligt tvångsmedel med mycket långtgående ingrepp i den enskildes integritet. Vi delar före detta justitieombudsman Claes Eklundhs bedömning i sitt remissvar på Buggningsutredningens betänkande att det inte är fråga om en gradskillnad utan snarare en artskillnad mellan buggning och s.k. integritetskränkande tvångsmedel som hemlig teleavlyssning. Följderna av teleavlyssning är begränsade till att avse den del av den misstänktes dagliga handhavanden som utgörs av telefonsamtal eller liknande kommunikation, medan buggning däremot i princip kan avse var som helst, när som helst och registrera alla typer av samtal och andra ljud. I sakens natur ligger att risken för att oskyldiga personers samtal kommer att avlyssnas är mycket större än vid hemlig teleavlyssning.

Miljöpartiet delar JO Mats Melins synpunkt på förslaget ”att detta riskerar att leda till att äventyra allmänhetens tilltro till polisen och rättsväsendet i övrigt och därigenom få betydande samhällsskadliga effekter”. Vi motsätter oss därför det bordlagda lagförslaget om buggning.

Sammanfattningsvis vill vi understryka att de förslag som regeringen menar införa är ogenomtänkta och i sig en fara för rättssäkerheten. Vår uppfattning i denna fråga har stärkts av regeringens redogörelse av den ineffektiva och rättsosäkra användningen av nuvarande tvångsmedel i skrivelsen till riksdagen.

Rättssäkerhet kräver nämligen att proportionalitets-, ändamåls- och behovsprincipen är tillgodosedda. Enligt Europakonventionen krävs att ingripanden i privatlivet är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Med regeringens intentioner att införa buggning och preventiva tvångsmedel ges bilden av en rättspolitik som vill sanktionera hårdare tag och större ingrepp i den personliga integriteten utan att först fråga om konsekvenserna av denna allomfattande övervakning av människor i vårt land är värd sitt pris. Miljöpartiet anser att det inte är värt priset utan anser snarare att brottsbekämpningen bör effektiviseras utifrån de instrument som står polisen till förfogande idag.

Miljöpartiet röstade för bordläggning av lagförslaget om preventiva tvångsmedel 2006. Kommande förslag av om detta kommer vi att motsätta oss av ovan angivna skäl.

Kabelspaning från Försvarets radioanstalt

En minoritet i riksdagen lyckades i våras tillsammans med Miljöpartiet bordlägga regeringens förslag om generell kabelspaning för Försvarets radioanstalt. Miljöpartiet de gröna motsätter sig förslaget därför att vi ser stora risker för den enskildes integritet med det kommande förslaget om att kunna registrera all telefon- och e-posttrafik som passerar landets gränser.

Regeringen anför i sin proposition 2006/07:63 ett undantag för den generella och automatiserade avlyssningen i 3 § lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Där anges att ”sökbegrepp inte får vara direkt hänförliga till en viss fysisk person om det inte är av synnerlig vikt för verksamheten”. I propositionen hänvisar regeringen trots allt till att det är den generella avlyssningen som kommer att fungera som en rättssäkerhetsgaranti mot att enskilde utsätts för ett integritetsintrång. Utan att gå noggrant in på hur denna spärr mot integritetskränkningar mot enskilda ska ske väljer regeringen bort diskussionen. Sedan finns undantaget från denna huvudregel senare i lagtexten där ingen klar bild ges av vem som kan komma att utsättas för en riktad avlyssning från Försvarets radioanstalt. Denna osäkerhet kring hur avlyssningen kommer att gå till öppnar upp för godtyckliga bedömningar som är oacceptabla ur integritets- och rättssäkerhetshänseende.

Med regeringens lagförslag införs en generell avlyssningsverksamhet av trafik via kabel som passerar landets gränser, med vissa undantag. Med dagens teknologiska förutsättningar innebär detta att Internettrafik som skickas inom landet trots allt kan passera servrar som befinner sig utanför Sverige. Enligt IT-experten är i princip all e-posttrafik föremål för en sådan risk. Därmed är regeringens hänvisning till 2 § i den nya lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet en icke-befintlig rättssäkerhetsspärr för e-postanvändare i Sverige. Om till exempel en svensk riksdagsledamot mejlar till en hotmailadress eller dylikt kommer detta mejl att bli föremål för analys av Försvarets radioanstalt. Med tanke på att regeringen och Regeringskansliet enligt förslaget ska undantas från kravet av att söka tillstånd från Försvarets underrättelsenämnd för skanning av mejltrafik innehållande vissa ordalydelser, blir en politiskt kontroversiell konsekvens att regeringen med tjänstemän lagligt kan avlyssna partipolitiska motståndares politiska hemligheter. Detta går emot själva folkstyrelsens grundvalar om fri åsiktsbildning som stipuleras i regeringsformen. I sig självt är en generell avlyssning av svenska folkets telefon- och e-posttrafik ett sådant kliv från rättssäkerhetsprincipen om att enbart enskilda brottsmisstänkta ska kunna utsättas för integritetsinskränkningar att det är att räkna som ett paradigmskifte i svensk rättshistoria.

Den automatiserade inhämtningen av sökbegrepp har stött på hård kritik från flera av de remissinstanser regeringen tillfrågat. Vi delar Säkerhetspolisens, Registernämndens, Kammarkollegiets, Post- och telestyrelsens samt Försvarets radioanstalts farhågor i sina remissvar att detta kan leda till oproportionerliga intrång i den enskildes integritet. Det är inte rimligt från vare sig rättssäkerhetssynpunkt eller integritetssynpunkt att den myndighet som begär inhämtning av sökbegrepp också ska bevilja sig själv tillstånd att göra det. Vi hänvisar här till det faktum att regeringen och Regeringskansliet ska kunna

Fel! Okänt namn på

begära inhämtning av information från partipolitiska motståndare i riksdagen utan att behöva söka tillstånd från Försvarets underrättelsenämnd som övriga myndigheter kommer avkrävas. Vi ser här även ett hot mot yttrandefriheten då journalistisk verksamhet kommer att kunna avlyssnas.

Kritiken har varit hård mot propositionens mening att militära och icke-militära hot numera ska hamna på Försvarets radioanstalts bord. Med det nya uttrycket ”yttre hot mot landet” istället för ”yttre militära hot” som är den nuvarande lydelsen, skapas ett diffust gränsdragningsområde för militära och polisiära befogenheter. Den ökade uppluckringen av polisiära befogenheter som överförs på militärens bord hotar förutsebarheten för medborgarna i statens befogenheter samt medför risker att dessa befogenheter utvidgas steg för steg utan att en utförlig kontroll av konsekvenserna görs.

Vi delar därmed Säkerhetspolisens och Amnesty Internationals med fleras farhågor om att den föreslagna beskrivningen av nya hot är så vag att det inte går att förutse vilka företeelser som kan komma att bli föremål för verksamhetens intresse. Om man ser till den internationella utvecklingen där begreppen terrorist och terrorism tenderar att breddas och inbegripa fler och fler kriminella aktiviteter riskerar förslaget att sanktionera grova integritetskränkningar av fredliga politiska grupper som går emot statens politik. I den vilande propositionen Hemlig rumsavlyssning definieras bland annat terrorism som bland annat författningshotande verksamhet i den autonoma miljön där utomparlamentariska aktioner är relativt vanliga arbetsmetoder. Vi upprepar därför vår farhåga att i Sverige liksom i Danmark kan ideella miljöorganisationer komma att dömas för terroristbrott. Danmark dömde Greenpeace i augusti 2005 för terroristbrott efter att de vecklat ut en banderoll på jordbruksdepartementets byggnad där det stod ”Nej till GMO-svin”. Vi skräms av den annalkande utvecklingen där utomparlamentariska organisationer per definition blir misstänkta för terroristbrott. Att ”utomparlamentarism” är definitionen på all politisk verksamhet som inte pågår inom politiska partier och i riksdagen verkar inte hindra regeringen från att klassificera allt sådant som ”författningshotande verksamhet”. Vi kan för vår del inte bli annat än undrande inför vilken syn på demokratins institutioner detta ger uttryck för och vad i sådana fall detta innebär för organisationer som Amnesty, Green-peace och Förbundet Djurens Rätt.

Regeringen har inte aviserat att förslaget kommer att dras tillbaka. Om denna generella avlyssning blir verklighet leder den således till ett hårt slag mot rättssäkerhetsprincipen om förutsebarhet i lagstiftningen, som därmed riskerar att drabba ideella organisationer som kämpar för en levande demokrati i sin kritik mot statens politik.

Datalagringsdirektivet

Inom EU har framtagits ett förslag till direktiv om lagring av uppgifter som behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster och om ändring av direktiv 2002/58/EG. I korthet innebär detta att minimiregler införs som anger att ett land skall införa

Fel! Okänt namn på

regler om att alla uppgifter om vem som kommunicerat med vem, när, var och hur, skall lagras minst sex månader. Enskild stat får bestämma att lagring skall ske längre än upp till två år.

Även obesvarade samtal ska lagras, och varje medlemsstat får själv definiera vad som är allvarliga brott.

I dag finns bestämmelser enligt lagen om elektronisk kommunikation om att operatören får lagra dessa uppgifter så länge de behövs för att kunna ta betalt m.m. för den tillhandahållna tjänsten, typiskt sett mindre än sex månader.

Det nya direktivet innebär att uppgifter om all elektronisk kommunikation kommer att finnas lagrad och sparad. Innehållet sparas inte och kan inte avläsas. Det finns dock utredningsförslag här i Sverige (Beredningen för rättsväsendets utveckling) om att polisen skall kunna avlyssna all elektronisk kommunikation genom avlyssningsanordningar exempelvis av datatrafik (t.ex. s.k. trojanska hästar).

Enligt uppgifter från Sydsvenska Dagbladet den 12 maj 2006 ska amerikanska FBI få tillgång till den datatrafik som lagras i Sverige enligt EU-direktivet. Därmed får direktivet mer långtgående effekter än det som den tidigare regeringen gett sken av vid sina förhandlingar på EU-nivå.

Sedan den 15 september har EU:s datalagringsdirektiv införts i Danmark. Det innebär omfattande digital övervakning av människors elektroniska kommunikation. Bland annat ska information lagras om vem varje människa mejlar, sms:ar och ringer samt var de befinner sig geografiskt när mobiltelefonen används. Förpliktelse att lagra uppgifter gäller inte bara mobiloperatörer utan även bland annat hotell och campingplatser med trådlösa nät, Internetskaféer, bostadsrättsföreningar som sköter sitt eget nät och liknande. Därmed går Danmark längre än vad som krävs enligt EU-direktivet. Myndigheterna i Danmark har sagt rent ut att den nya övervakningen i praktiken avskaffar brevhemligheten. Det bedöms att ungefär 15 000 uppgifter per medborgare kommer att lagras om året.

Miljöpartiet anser att datalagringsdirektivet inte motsvarar ett faktiskt behov. Dagens lagstiftning tillgodoser de behov som finns. Lagringen medför mycket stora kostnader som kommer att drabba konsumenterna. Den vars kommunikation polisen tagit del av kommer inte att få reda på detta i efterhand om personen är oskyldig. Kommer informationen i orätta händer kan den leda till mycket stor skada, exempelvis öppna upp för utpressning m.m. Denna typ av massregistrering av den enskildes förehavanden är ingrepp av oproportionerliga mått i den personliga integriteten. Miljöpartiet motsätter sig skapandet av ett övervakningssamhälle av dessa mått.

Fel! Okänt namn

Garantier för rättssäkerhet

Domstolarnas och de offentliga ombudens roll

Sedan tidigare ska beslut om hemliga tvångsmedel fattas av domstol utan att den misstänkte själv är närvarande. För att bevaka den enskildes rätt och personliga integritet har ett system med offentliga ombud tillsatts. De offentliga ombuden ska också bevaka att principerna för tvångsmedelsanvändning efterlevs. Enligt vad regeringen uppger har införandet av offentliga ombuden till dags dato inte ökat antalet avslag på ansökan om hemlig kameraövervakning. Vad gäller hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning har endast tolv begäran om tillstånd avslagits av domstol år 2005.

Under 2005 har många av de offentliga ombuden starkt kritiserat deras ytterst begränsade möjligheter att hjälpa medborgarna tillvarata sina medborgerliga fri- och rättigheter. Det har framkommit att såväl domstolens som de offentliga ombudens reella möjligheter att pröva en ansökan om exempelvis hemlig teleavlyssning är ytterst minimala. Det skulle till och med kunna ifrågasättas om inte den rättsliga prövningen och de offentliga ombudens inblandning i proceduren är av rent formellt slag. Det är mot denna bakgrund angeläget att de offentliga ombudens roll i försvaret av medborgarnas integritet blir föremål för ytterligare utredning.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringen föreslår att inrätta en särskild nämnd, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, med uppgift att granska myndigheternas användning av hemliga tvångsmedel samt hemliga identiteter för poliser.

Det nya förslaget innebär glädjande nog att underrättelseskyldighet införs för polisen efter att t.ex. avlyssning ägt rum. Detta är en vinst för rättssäkerheten. Däremot kommer underrättelseskyldigheten att kombineras med en rad undantag. Underrättelseplikten ska enligt förslaget inte gälla om en uppgift i förundersökningen är sekretessbelagd eller vid förundersökningar om sabotagebrott, brott mot rikets säkerhet och terroristbrott – det vill säga Säkerhetspolisens verksamhet.

Underrättelseskyldigheten för stater vid användning av integritetskränkande åtgärder fastslogs av Europadomstolen i fallet *Klass m.fl. mot Tyskland*. I fallet konstaterades för att artikel 8, rätten till privatliv, inte ska anses kränkt måste staten leva upp till artikel 13 som stadgar rätten till effektiva rättsmedel, nämligen att en underrättelseskyldighet måste kombineras med ett skadeståndsansvar för staten vid felaktig användning av integritetskränkande åtgärder.

Svenska Helsingforskommittén (SHK) och Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen har i sina remissvar påpekat bristerna vid skadeståndsansvar för staten gällande inkorrekt användning av hemliga tvångsmedel mot enskild. SHK har framfört att ett strikt skadeståndsansvar bör gälla

vid felaktiga åtgärder samt Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen understryker att det finns ett behov av en utvidgad rätt till skadestånd i sådana fall där användningen av hemliga tvångsmedel har varit obefogad eller oproportionerlig. Miljöpartiet delar deras ståndpunkter och det är här angeläget att understryka att underrättelseskyldigheten inte gäller vid de nämnda undantagen. Detta leder till att i de fall enskilda utsätts för integritetskränkande åtgärder vid brottsmisstankar om till exempel terroristbrott har dessa ingen möjlighet att få vetskap om integritetskränkningen i efterhand och därmed kräva skadestånd av staten. Denna stora brist i förslaget ger vid handen att svenska staten inte kommer att uppfylla kraven enligt Europakonventionen. Särskilt uppseendeväckande är detta med anledning av att definitionen av terroristbrott är mycket vagt uttryckt i dagens lagstiftning.

Vad gäller definitionen av terroristbrott är den största bristen just klassificeringen av denna typ av brott. Av lagen om straff för terroristbrott följer till exempel att grov skadegörelse *kan* utgöra ett terroristbrott om gärningen kan skada en stat eller en mellanstatlig organisation och gärningen görs med viss avsikt såsom att injaga fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp. Miljöpartiet delar Advokatsamfundets och Stockholms tingsrätts kritik mot dessa kumulerade farobedömningar för att de leder till en otydlighet vid tillämpningen av lagen och därmed rättsosäkerhet i lagens förutsebarhet för medborgarna. Enligt regeringens lagförslag kommer således enskilda som misstänks för denna vaga definition av terroristbrott inte att omfattas av rätten till efterhandsinformation.

Miljöpartiet anser dessutom att den nya nämndens plats som kontrollorgan vore bättre lämpat som underställt riksdagen, liksom Justitieombudsmannen är.

Reella rättssäkerhetsgarantier

Det ter sig inte desto mindre förvånande att regeringens planer på ökade ingrepp i medborgarnas personliga integritet inte ackompanjerats av vederbörliga kontrollorgan och åtgärder för att försäkra effektiviteten och säkerheten i användningen av de hemliga tvångsmedlen. Det är glädjande att regeringen vill införa en underrättelseskyldighet för ordningsmakten men för att detta inte ska vara ett verkningslöst medel krävs en tydlig skadeståndsskyldighet vid de fall då integritetskränkande instrument används mot oskyldiga.

Utöver de aviserade förslagen om att låta den öppna polisen använda preventiva hemliga tvångsmedel med sänkta krav på brottsmisstanke och buggning har flera andra lagförslag motiverats för rikets säkerhet och i kampen mot terrorism, bland annat dna-registrering, datalagringsdirektivet och Försvarets radioanstalts utökade avlyssning av medborgarna. Sammantaget ser vi en utveckling som är vägen mot ett övervakningssamhälle.

Miljöpartiet ser det som allvarligt och högst anmärkningsvärt att dessa lagförslag med mycket stark inskränkning av den personliga integriteten kommer

Fel! Okänt namn på

att genomföras utan hänsyn till det pågående arbetet i Integritetsskyddskommittén och deras slutsatser som väntas år 2008.

Detta skickar ett tydligt budskap till svenska folket att regeringens avvägningar för att säkerställa medborgarnas rättssäkerhet är tomma ord. Integritetsskyddskommitténs slutsatser kommer alltså inte att bli föremål för avvägningar i regeringens iver att införa "antiterrorlagar". Vi ser det således som ofrånkomligt att regeringen inväntar Integritetsskyddskommitténs betänkande för att därefter föreslå lämpliga åtgärder för att tillförsäkra medborgarna reella rättssäkerhetsgarantier.

Genom historiens gång har vi sett många exempel på att statliga avlyssnings- och registreringsmöjligheter missbrukats. Sverige registrerade vänsteraktiva människor under flera årtionden genom Säkerhetspolisen, vilket bland annat ledde till att hundratals personer på mycket vaga grunder förvägrades anställning eller på andra sätt utsattes för oacceptabla konsekvenser från svenska myndigheter. Efter mordet på utrikesminister Anna Lindh blev sekretessbelagda journaler öppnade ett flertal gånger av obehöriga personer. Och vi måste vara på det klara med att judarna kunde lokaliseras av naziregimen genom att de var registrerade som judar. Dessa historiska exempel visar gång på gång att intrång i den personliga integriteten måste övervägas extremt noggrant.

Vi vill gärna tillsammans med regeringen avvärja hot mot Sverige som är baserade på realistiska bedömningar. Men vi är inte beredda att offra den personliga integriteten på antiterrorismens altare. Ett övervakningssamhälle stärker inte de mänskliga rättigheterna i världen. Det skapar bara större mistro mot myndigheterna och staten som egentligen ska vara den personliga integritetens väktare. Miljöpartiet väljer den politiska inriktningen att nationellt och internationellt stärka de mänskliga rättigheterna istället för att urholka dem i kampen för en fredlig och hållbar värld.

Vi kan inte acceptera att medborgarnas rättssäkerhet äventyras på ett sådant sätt och kommer således fortsättningsvis att arbeta mot ökande integritetskränkande lagförslag och för effektiva och starka rättssäkerhetsgarantier.

Stockholm den 5 oktober 2007

Mehmet Kaplan (mp)

Mikael Johansson (mp)

Ulf Holm (mp)

Jan Lindholm (mp)

Karla López (mp)